

Productspecificatie Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD)

Mannen, vrouwen en
vreemdelingen

Vastgesteld op: 02-08-2021

Inhoud

Inleiding.....	3
Productspecificatie.....	3
Leefklimaat.....	3
Leeswijzer.....	4
Methode.....	4
1 Beschrijving.....	5
1.1 Doel.....	6
1.2 Doelgroep	6
1.3 Selectie en plaatsing	6
1.4 Karakterisering van regime naar Processen	8
2 Veiligheid (extern en intern)	9
2.1 Intensiteit van het proces Veiligheid	9
2.2 Omschrijving	9
2.3 Prestatie-indicatoren en bijbehorende acties	9
3 Intramurale fase (Resocialisatie, menswaardigheid en zorg)	10
3.1 intensiteit van het processen Resocialisatie, Menswaardigheid en zorg...	10
3.2 Omschrijving intramurale fase	10
3.3 Resocialisatie intramurale fase.....	11
3.4 Menswaardigheid en zorg	13
3.5 Prestatie-indicatoren en bijbehorende acties	14
4 Extramurale fase (Resocialisatie, menswaardigheid en zorg)	15
4.1 Intensiteit van het processen Resocialisatie, Menswaardigheid en Zorg..	15
4.2 Omschrijving extramurale fase	15
4.3 Resocialisatie extramurale fase.....	15
4.4 Menswaardigheid en zorg extramurale fase.....	17
4.5 Prestatie-indicatoren en bijbehorende acties	17
5 Personeel.....	19
Afkortingenlijst	20

Inleiding

Productspecificatie

Dit supplement bij het A3-jaarplan beschrijft de specificatie (product) Inrichting voor stelselmatige daders. In deze inrichtingen worden justitiabelen (zeer actieve veelplegers) geplaatst aan wie een ISD-maatregel is opgelegd.

Leefklimaat

DJI streeft ernaar een leefklimaat te creëren waarbij detentieschade, waar mogelijk, wordt voorkomen en een verantwoorde terugkeer naar de samenleving wordt gestimuleerd.

Uit onderzoek¹ is gebleken dat verschillende factoren van invloed zijn op het leefklimaat:

1. Contact tussen personeel en justitiabelen
2. Autonomie
3. Contact met de buitenwereld
4. Veiligheid
5. Een zinvolle dagbesteding
6. Fysiek welbevinden
7. Professionaliteit personeel
8. Samenstelling detentiepopulatie
9. Gebouwelijke omgeving.

De intentie van het gevangeniswezen is om binnen alle regimes deze factoren dusdanig vorm te geven dat zij een positieve bijdrage leveren aan het leefklimaat. De mogelijkheden zullen per doelgroep/regime verschillend zijn.

De belangrijkste uitgangspunten van de ISD-Maatregel zijn:

1. Langdurige vrijheidsbeneming waardoor voortzetting van het criminele gedragspatroon feitelijk onmogelijk wordt gemaakt.
2. De persoonsgerichte aanpak waarbij op individuele basis wordt gekeken naar aanknopingspunten voor gedragsverandering en een reële kans op recidivevermindering waarbij (intensieve) programma's met dat doel worden aangewend. Waar nodig zal, indien geïndiceerd², doorgeleiding naar ambulante zorg en/of externe klinische zorgvoorzieningen en/of begeleide woonvoorzieningen plaatsvinden. Zijn er geen aanknopingspunten voor zorg of gedragsinterventies dan krijgt men een persoonsgericht activiteitenprogramma binnen de basis ISD geboden en tracht men justitiabelen alsnog te motiveren tot gedragsverandering en/of acceptatie van zorg.
3. De continuïteit van de in te zetten trajecten te waarborgen door de activiteiten binnen en buiten binnen het netwerk op elkaar aan te laten sluiten. Politie, OM, ZM, DJI, Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V), reclasseringsorganisaties, zorginstellingen en gemeenten dienen nauw samen te werken om de aanpak van veelplegers succesvol te maken. Justitie staat de levensloopbenadering voor. Dit betekent bijvoorbeeld dat de in gang gezette behandeling en scholing van justitiabelen waar nodig na de justitiële titel wordt gecontinueerd.

¹ Boone, M., Althoff, M., Koenraadt, F. (2015). *Het leefklimaat in justitiële inrichtingen*,

² Indicatiestelling zorg verloopt volgens het protocol indicatiestelling forensische zorg.

Leeswijzer

De productspecificatie begint met een korte beschrijving van het product: voor het product is uitgelegd welk *aanbod* het product omvat, wat het *doel* en de *doelgroep* van het product is, hoe de *selectie* voor het betreffende product plaatsvindt en is de intensiteit m.b.t. Veiligheid, Resocialisatie, Menswaardigheid en zorg aangegeven.

Vervolgens zijn de volgende thema's/processen opgenomen:

1. Veiligheid
2. Intramurale fase (Resocialisatie, Menswaardigheid en Zorg)
3. Extramurale fase (Resocialisatie, Menswaardigheid en Zorg)

Elk hoofdstuk begint met een tabel met succesbepalende factoren, de prestatie-indicatoren die belangrijk zijn voor de borging en sturing van de ISD inrichting. Een korte beleidsmatige *omschrijving* van het proces volgt. Ten slotte zijn per proces de *prestatie-indicatoren* en de *bijbehorende acties* weergegeven.

Methode

De specificatie is opgesteld door middel van een Multi Disciplinair Portefeuillehouders Overleg (MDPO). Dit is een overleg onder voorzitterschap van de vestigingsdirecteur met de portefeuille Zorg. Deelnemers van het overleg zijn een delegatie van de Ondernemingsraad (COR), de beleidsadviseur ISD, een afvaardiging van alle ISD inrichtingen vanuit verschillende functies en een afvaardiging van de adviescommissie GW met kennis van bedrijfsvoering, personele inzet en beleid. De adviescommissie heeft tevens zorggedragen voor de ondersteuning van het proces en de penvoering. Daarnaast heeft er een juridische toets plaatsgevonden door de afdeling JZ en een functionele toets door de afdeling DPMO. Voor u ligt de productspecificatie Inrichting voor stelselmatige daders (ISD).

De genoemde prestatie-indicatoren zijn gedeeltelijk ontleend aan de handleiding Planning en Control 2017. Deze indicatoren worden geregistreerd ten behoeve van de Viermaands rapportages. De overige prestatie-indicatoren zijn op verzoek van de (plv.) directeuren van de ISD inrichtingen opgenomen en worden per ISD inrichting t.b.v. het management binnen de inrichting geregistreerd.

1 Beschrijving

Justitiabelen aan wie de ISD maatregel³ is opgelegd worden geplaatst in een inrichting of afdeling die is aangewezen als ISD-inrichting⁴. Het programma vindt plaats in een regime van beperkte gemeenschap in een normaal beveiligde inrichting. Op basis van het verblijfsplan⁵ vindt het programma groepsgewijs en op individuele basis plaats.

De aanpak van ISD'ers die zijn gemotiveerd om mee te werken aan re integratie verschilt van de aanpak van ISD'ers, waarbij die motivatie (nog) ontbreekt. Het regime van beperkte gemeenschap maakt het mogelijk om de laatstgenoemde groep in te sluiten, terwijl de eerstgenoemde groep aan activiteiten deelneemt. Het regime binnen de ISD is gericht op deelname aan een re-integratietraject zoals dat in het verblijfsplan is samengesteld.

De maatregel geldt voor de tijd van ten hoogste twee jaren, te rekenen van de dag waarop de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden. De rechter kan op basis van een tussentijdse beoordeling de maatregel eerder beëindigen.

De tenuitvoerlegging van de ISD maatregel vindt in een daartoe aangewezen inrichting plaats.

Het activiteitenprogramma ISD omvat de volgende activiteiten:

Activiteit	Activiteitenprogramma Basis ISD (uur per week)	Activiteitenprogramma traject ISD (uur per week)
Bezoek	2	2
Luchten	7	7
Persoonlijke verzorging	1,75	1,75
Recreatie	6	10
Bibliotheek	1	1
Sport	2,25 (3x 0,75)	2,25 (3x0,75)
Geestelijk verzorging	1	1
Arbeid (intramuraal in werkzaal in intramurale (gesloten) fase) Bedrijfseconomische arbeid	16-20 (20%)	16-20 (20%)
Arbeid (intramuraal buiten werkzaal in intramurale (gesloten) fase) - Huishoudelijke en kostenbesparende arbeid - Therapeutische arbeid⁶	16-20 (10%) 16-20 (40%)	16-20 (10%) 16-20 (40%)
Onderwijs, re-integratie&zingeving (ORZ) - Tra - Groepsgesprekken GV - Onderwijs	1-7 0-4 (15%) 1 (25%) 1-2 (20%)	7 4 (50%) 1(25%) 2(60%)
Individuele hulpverlening en medische zorg - Individuele hulpverlening - Medische zorg	Niet ingepland, wel ruimte	Niet ingepland, wel ruimte
Totaal	43	48

- de invulling van het activiteitenprogramma is afhankelijk is van het gedrag, motivatie en het individuele traject van de ISD'er.

³ Maatregel: plaatsing in een Inrichting voor stelselmatige daders als bedoeld in artikel 38m van het Wetboek van Strafrecht (WSr).

⁴ Inrichting voor stelselmatige daders als bedoeld in artikel 10a van de Penitentiaire beginselenwet (Pbw).

⁵ Een verblijfsplan is het wettelijk document zoals bedoeld in artikel 18a van de Pbw. Bij algemene maatregel van bestuur, namelijk in de Penitentiaire maatregel (PM), worden regels gesteld omtrent de eisen waaraan een verblijfsplan tenminste moet voldoen en de voorschriften die bij de vaststelling of een wijziging van het plan in acht genomen moeten worden. Dit verblijfsplan is gekoppeld aan het D&R plan. Met de ontwikkeling van Basisvoorziening Justitiabelen (BVJ) wordt gekeken naar mogelijke integratie van het verblijfsplan in het D&R plan.

⁶ De inzet op arbeid is afhankelijk van het individuele traject van de ISD'er en aan de therapeutische arbeid wordt geen taakstelling verbonden.

1.1 Doel

De ISD-maatregel dient een tweeledig doel:

- Het beschermen van de maatschappij
- Het verminderen van recidive

De Inrichtingen voor stelselmatige daders dragen zorg voor:

- Een humane wijze van tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende maatregel
- Het opstellen van en uitvoering geven aan een verblijfsplan gekoppeld aan een Detentie en Re-integratieplan (D&R plan)

De samenwerking met netwerkpartners die betrokken zijn bij een goede uitvoering van de ISD-maatregel is een randvoorwaarde om bovengenoemde doelen te bereiken. Dit zijn: politie, openbaar ministerie, gemeenten, GGZ (incl. verslavingszorg), reclassering en mogelijk andere netwerkpartners.

1.2 Doelgroep

De rechter kan op basis van de volgende wettelijke criteria de ISD maatregel opleggen:

1. het door de verdachte begane feit betreft een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
2. de verdachte is in de vijf jaren voorafgaand aan het door hem begane feit tenminste driemaal wegens een misdrijf onherroepelijk tot een vrijheidsbenemende straf of maatregel, een vrijheidsbeperkende maatregel of taakstraf veroordeeld dan wel bij onherroepelijke strafbeschikking een taakstraf is opgelegd. Tevens dient het feit te zijn begaan na tenuitvoerlegging van deze straffen of maatregelen. Voorts dient ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de verdachte wederom een misdrijf zal begaan;
3. de veiligheid van personen of goederen het opleggen van de maatregel eist.⁷

In aanvulling op de bovengenoemde criteria, hanteert het OM de Richtlijn voor strafvordering bij meerderjarige veelplegers (in het bijzonder de vordering van de ISD-maatregel bij stelselmatige daders) (2013R017) die op 1 januari 2014 in werking is getreden. Voor het opleggen van de ISD-maatregel dient, naast de bovengenoemde criteria, sprake te zijn van een zeer actieve veelpleger. De richtlijn in kwestie verstaat onder een zeer actieve veelpleger: *'een persoon van 18 jaar of ouder die over een periode van vijf jaren processen-verbaal tegen zich opgemaakt zag worden voor meer dan tien misdrijfdeelten, waarvan ten minste één misdrijf in de laatste twaalf maanden, terug te rekenen vanaf de pleegdatum van het laatst gepleegde misdrijfdeelt'*.

Veel voorkomende (en vaak gecombineerde) kenmerken van veelplegers zijn (niet limitatief):

- Op jonge leeftijd begonnen met het plegen van delicten,
- Achtergrond van niet succesvolle hulpverleningstrajecten en/of zorg mijndend,
- Middelhoog of hoog scoren op meerdere criminogene factoren
- Psychiatrische problematiek waaronder persoonlijkheidsstoornissen
- Verslaving
- Licht verstandelijk beperkt.

1.3 Selectie en plaatsing

Plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders (ISD-inrichting).

Voordat men in een ISD inrichting wordt geplaatst zijn er een aantal processtappen doorlopen:

- a. Op basis van de landelijke definitie voor zeer actieve veelplegers/stelselmatige daders worden personen aangemerkt als potentiële ISD-kandidaten.
- b. In het regionaal casusoverleg, bijv. het Veiligheidshuis, bespreken de netwerkpartners (justitie, zorg en gemeenten) de individuele casussen en wordt bepaald voor wie bij een volgende aanhouding een ISD-maatregel zal worden geadviseerd.
- c. De Reclassering stelt tijdens de inverzekeringstelling een vroeghulppapport op ten behoeve van de voorgeleiding bij de Rechter-Commissaris (RC) waarin met argumenten omkleed een ISD-traject wordt geadviseerd. Het Openbaar Ministerie (OM) meldt op het

⁷ art. 38m, eerste lid, WStr.

- voorgeleidingsformulier dat betrokkene een zgn. pré-ISD'er betreft, waarvoor de ISD maatregel gevorderd zal worden
- d. De RC beveelt de inbewaringstelling. De pré-ISD'er wordt door de selectiefunctionaris op grond van het voorgeleidingsformulier geplaatst in een HvB bij een ISD inrichting⁸. Tijdens de preventieve hechtenis stelt de reclassering een adviesrapport⁹ op en kan het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) een trajectconsult¹⁰ uitvoeren. In het Huis van Bewaring wordt de pré-ISD'er door het ISD-personeel voorgelicht over de inhoud van de maatregel en wordt er op ingezet de pré-ISD'er te motiveren tot acceptatie en deelname aan re-integratie activiteiten mocht het tot een veroordeling tot de ISD maatregel komen.
 - e. Op grond van het adviesrapport, het trajectconsult en mogelijk andere informatie van deskundige kan de verdachte door de rechter veroordeeld worden tot een ISD-maatregel.
 - f. De selectiefunctionaris plaatst de veroordeelde binnen 14 dagen na veroordeling op een ISD afdeling, tenzij beroep wordt aangetekend tegen het vonnis, in beginsel in de regio waaruit hij/zij afkomstig is¹¹.

Fasering van de maatregel

De ISD-maatregel kent een aantal fasen:

- a. De intramurale fase bestaat uit twee delen:
 - i. Intramurale (gesloten) deel: ISD'er verblijft¹² op een ISD-afdeling of in een penitentiair psychiatrisch centrum (PPC). Deze eerste fase van detentie wordt vooral benut voor het bieden van structuur, stabilisatie en motivering. Hiernaast vindt screening, diagnose en indicatiestelling voor zorg plaats. Daar waar dat is geïndiceerd, wordt in deze fase al ambulante zorg aangeboden. Op basis van de RISc uitkomsten kunnen ook erkende gedragsinterventies aangeboden worden.
 - ii. Tussenfase: ISD'er verblijft op een ISD-afdeling maar verricht buiten de inrichting activiteiten, bijvoorbeeld werk, dagbesteding, ambulante behandeling, scholingstrajecten of verloven.
- b. De extramurale fase kan bijvoorbeeld bestaan uit een verblijf in een kliniek, in een begeleid of beschermd wonen voorziening of eigen woning met dagbesteding en/of ambulante zorg en ondersteuning. De verantwoordelijkheid voor de voorzieningen in deze fase ligt bij het college van Burgemeester en Wethouders (college v. B&W). Het gaat hierbij met name om de basisvoorzieningen inkomen, vrijwillige en/of betaalde arbeid en/of dagbesteding, begeleiding en/of ondersteuning en huisvesting. Uitzondering hierop is de forensische zorg die gedurende de justitiële titel door Justitie wordt bekostigd. De directeur van de PI blijft te allen tijde eindverantwoordelijk voor de ten uitvoerlegging van de maatregel.

Illegale vreemdelingen

Ook illegale vreemdelingen kunnen veroordeeld worden tot de ISD-Maatregel¹³. Zij worden geplaatst in een ISD inrichting met een VRIS bestemming.

De tenuitvoerlegging van de ISD-Maatregel voor illegale vreemdelingen¹⁴ is niet gericht op re-integratie in de Nederlandse samenleving, maar op terugkeer naar het land van herkomst. De ISD maatregel wordt in zijn geheel intramuraal ten uitvoer gelegd. Als dat is geïndiceerd wordt tijdens

⁸ Op indicatie kan dit ook plaatsing in een PPC zijn.

⁹ Het adviesrapport wordt opgesteld o.b.v. het Risico-diagnose-instrument (RISc). Dit rapport bevat informatie over de achtergrondgeschiedenis, de risicofactoren voor herhaling van delict gedrag en een advies voor het uit te voeren re-integratietraject (gedragsinterventies of toeleiding naar zorgvoorziening waarvoor eventuele verdiepingsdiagnostiek noodzakelijk is) tijdens de maatregel.

¹⁰ Trajectconsult is een éénmalige screening op basis waarvan een eerste indruk wordt verkregen van de verstandelijke vermogens, de psychiatrische en psychische stoornissen en of iemand detentiegeschikt wordt geacht. Waar nodig kan in een later stadium (tijdens detentie ten behoeve van het verblijfsplan) verdiepingsdiagnostiek door het NIFP worden uitgevoerd. Dit punt is geen vastgesteld staand beleid. Naar verwachting zal dit in de loop van 2016 worden vastgesteld.

¹¹ Voor vrouwen en illegale strafrechtelijke vreemdelingen is hiervoor een landelijke bestemming.

¹² Waar nodig kan een ISD'er tijdelijk om een BPG afdeling worden geplaatst.

¹³ Artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000, gelezen in combinatie met paragraaf 3.3 van de eerder genoemde Richtlijn voor strafvordering bij meerderjarige veelplegers.

¹⁴ Onder illegale vreemdelingen worden verstaan personen die geen rechtmatig verblijf in Nederland hebben en vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verbleven, maar op basis van criminele antecedenen tot ongewenste vreemdeling wordt verklaard waardoor de verblijfsvergunning wordt ingetrokken.

de tenuitvoerlegging ambulante zorg geboden of wordt iemand in een PPC (met VRIS bestemming) geplaatst. Personeel van de ISD inrichting werkt samen met de Dienst Terugkeer & Vertrek aan de voorbereiding van de terugkeer naar het land van herkomst en legt dit vast in een Detentie & Vertrekplan. De rechter kan de ISD-maatregel (tussentijds) beëindigen¹⁵. Daarnaast is de directeur Divisie Individuele Zaken gemandateerd om namens de minister van Veiligheid en Justitie de ISD-maatregel (voortijdig) te beëindigen op het moment dat de vreemdeling Nederland kan worden uitgezet¹⁶. De maatregel wordt daadwerkelijk beëindigd op het moment dat de uitzetting is geëffectueerd.

1.4 Karakterisering van regime naar Processen

De processen binnen de ISD inrichting worden even als in de andere Penitentiaire Inrichtingen geclusterd in de thema's veiligheid, resocialisatie en 'menswaardigheid en zorg'. Het Activiteitenprogramma ISD dat wordt aangeboden varieert in intensiteit op deze thema's.

In onderstaande tabel is de intensiteit vetgedrukt voor het activiteitenprogramma ISD.

Activiteitenprogramma ISD				
Proces	Intensiteit 1	Intensiteit 2	Intensiteit 3	Intensiteit 4
Veiligheid	In zeer beperkte mate gericht op veiligheid	In beperkte mate gericht op veiligheid	In normale mate gericht op veiligheid	In extreme mate gericht op veiligheid
Resocialisatie	In beperkte mate gericht op resocialisatie	In gemiddelde mate gericht op resocialisatie	In sterke mate gericht op resocialisatie	In zeer sterke mate gericht op resocialisatie
Menswaardigheid en zorg	Beperkte zorg	Normale zorg	Intensieve zorg	Zeer intensieve zorg

In hoofdstuk 2 tot 4 zijn de processen rond veiligheid, intramurale fase (resocialisatie, menswaardigheid en zorg) en extramurale fase (resocialisatie, menswaardigheid en zorg) verder uitgewerkt vanuit de volgende invalshoeken:

- Het beleidsmatig kader, dat ten grondslag ligt aan de aangegeven intensiteit van het betreffende proces
- De wijze waarop het beleidsmatig kader vorm wordt gegeven in de praktijk en getoetst kan worden door de prestatie-indicatoren en acties op te voeren.

¹⁵ art. 38s Wsr.

¹⁶ art. 2, onder c, van het besluit van de directeur Divisie Individuele Zaken van 17 mei 2016, nr. 759140.

2 Veiligheid (extern en intern)

Succesbepalende factoren	Prestatie-indicatoren (nummer)	INK-veld
Uitvoering Persoonsgerichte aanpak	Ervaren veiligheid door justitiabelen	8
Effectieve en doelmatige besteding van middelen	% Onttrekkingen : - % Onttrekkingen met begeleiding - % Onttrekkingen zonder begeleiding - % Onttrekkingen uit extramurale fase	8

2.1 Intensiteit van het proces Veiligheid

In normale mate gericht op veiligheid.

2.2 Omschrijving

Veiligheid in de inrichting is gebaseerd op:

- Het voorkomen van ontvluchtingen en onttrekkingen
- Het beheersen van de inrichting en het realiseren van een veilig leefklimaat voor personeelsleden en justitiabelen.

Het functioneren van justitiabelen met een ISD- maatregel wordt binnen de intramurale fase over het algemeen gekenmerkt door een hoge mate van weerstand en grensoverschrijdend gedrag¹⁷. Dit heeft invloed op de beheersbaarheid en leefbaarheid op de ISD afdelingen binnen de inrichting. Om het gedrag van deze justitiabelen te veranderen is het van belang dat het personeel voldoende vaardigheden op het gebied van motiverende en stimulerende bejegening bezit en de-escalerend kan optreden om de veiligheid in de inrichting te waarborgen.

2.3 Prestatie-indicatoren en bijbehorende acties

- Ervaren veiligheid door justitiabelen
 - o De justitiabelensurvey wordt elke 2 jaar afgenomen.
 - o Uitkomsten van de gedetineerdensurvey worden door het hoofdkantoor per afdeling aan de betreffende inrichting beschikbaar gesteld.
 - o Justitiabelen die een schaalscore van minimaal 3 heeft op een 5 puntschaal, ervaart de veiligheid binnen de inrichting positief.
- % Onttrekkingen van het totaal aantal toegekende verloven per inrichting
 - o Justitiabelen worden bij plaatsing, doorplaatsing, ontslag en tijdelijk verlaten van de inrichting conform de richtlijnen van de bevolkingsadministratie geregistreerd;
 - o Een vrijhedencommissie geeft een afgewogen advies over eventuele te verlenen vrijheden buiten de inrichting.
 - o Op basis van het verblijfsplan kan de ISD'er in de tussenfase, conform de D&R procedure, buiten de PI (on) begeleid dagbesteding of behandeling volgen.
 - o Op basis van het traject kan, door tussenkomst van de Vrijhedencommissie (VC) ook (on)begeleid sociaal verlof plaatsvinden.
 - o In de extramurale fase verblijft de ISD'er in een kliniek, in een begeleid of beschermd wonen voorziening of eigen woning. % Onttrekking kan bestaan uit niet terugkeren in de kliniek, begeleid of beschermd wonen van het totaal aantal ISD'er in de extramurale fase per inrichting.
 - o De onttrekkingen worden waar nodig handmatig in de inrichtingen geregistreerd.

¹⁷ Met grensoverschrijdend gedrag wordt bedoeld: agressie in ernstige vorm, niet opvolgen van instructies, moeilijk of nauwelijks te corrigeren.

3 Intramurale fase (Resocialisatie, menswaardigheid en zorg)

Succesbepalende factor	Prestatie-indicator (nummer)	INK-veld
Uitvoering Persoonsgerichte aanpak	% justitiabelen die zijn doorgeplaatst naar een PPC	8
	% justitiabelen die zijn doorgeplaatst naar een externe vervolgvoorziening	8
	Gegronde klachten	6
	Waardering door justitiabelen van de omgang met ZBIW'er	8
	De mate van hulpvaardige bejegening door personeel	8
Effectieve en doelmatige besteding van middelen	Waardering van justitiabelen van het verblijfs- en D&Rplan	8
Inzet van (maatschappelijke en/of keten) partners	% justitiabelen dat op basis van het regionaliteitsbeginsel in de juiste ISD vestiging verblijft	6

3.1 intensiteit van het processen Resocialisatie, Menswaardigheid en zorg

In zeer sterke mate gericht op Resocialisatie en intensieve mate gericht op menswaardigheid en zorg.

3.2 Omschrijving intramurale fase

Een ISD'er kiest binnen de ISD maatregel vrijwillig voor deelname aan een re-integratietraject.

ISD'ers die niet bereid zijn om mee te werken aan re-integratie activiteiten en gedragsverandering wordt ISD basis geboden. Dit is een activiteitenprogramma van minimaal 43 uur zonder avondprogramma en opbouw van vrijheden buiten de inrichting is niet mogelijk. Tijdens de bejegening van deze ISD'ers blijven de initiatieven van het betrokken personeel (executief personeel, de Sr. Casemanager, zorgprofessionals e.d.) gericht op het motiveren van de justitiabelen voor deelname aan re-integratie activiteiten en gedragsveranderingen.

Voor de illegaal in Nederland verblijvende vreemdeling wordt de ISD maatregel in zijn geheel intramuraal ten uitvoer gelegd en wordt het reguliere activiteitenprogramma aangeboden. De maatregel ziet voor hen op voorbereiding van de terugkeer naar het land van herkomst. Als dat is geïndiceerd kan tijdens de tenuitvoerlegging van de ISD-maatregel ambulante of klinische (PPC) zorg geboden worden. DJI en DT&V zetten zich samen in om de terugkeer naar het land van herkomst te stimuleren en te ondersteunen. De ISD maatregel wordt op het moment van uitzetting van een illegale vreemdeling beëindigd.

ISD justitiabelen die gemotiveerd zijn tot gedragsverandering krijgen een ISD traject geboden. Dit is een activiteitenprogramma van 48 uur inclusief avondrecreatie en mogelijkheid tot opbouw van vrijheden buiten de inrichting. Dit traject start met een intramurale fase, welke uit twee delen bestaat:

- De intramurale (gesloten) fase waarin gedetineerde op basis van zijn verblijfsplan intramuraal interventies volgt en gemotiveerd wordt tot gedragsverandering. Hierdoor werkt men stapsgewijs toe naar de tussenfase.
- In de tussenfase leren de justitiabelen op basis van het traject om te gaan met vrijheden en verantwoordelijkheid.

Door tussenkomst van de VC kunnen vrijheden plaatsvinden in de vorm van dagbesteding en/of behandeling en/of verlof buiten de inrichting. In aanvang is begeleiding buiten de inrichting een voorwaarde. Tijdens deze begeleiding wordt gedetineerde beoordeeld en werkt men toe naar het zelfstandig uitvoeren van de externe activiteiten.

3.3 Resocialisatie intramurale fase

De resocialisatie in de *intramurale (gesloten) fase* is gebaseerd op:

Verblijfsplan en D&R plan

Binnen de ISD wordt zowel een D&R plan als een verblijfsplan gegenereerd. Het verblijfsplan is een document dat DJI conform artikel 18a, eerste lid, Pbw moet opstellen, in artikel 44i, Penitentiaire Maatregel (PM) staat waaraan het moet voldoen. Het verblijfsplan bestrijkt de wijze van tenuitvoerlegging van de maatregel en wordt beschikbaar gesteld aan externe ketenpartners. Intern maakt DJI gebruik van het D&R plan conform artikel 1c, Regeling Selectie Plaatsing en Overplaatsing (rSOPG) gedetineerden. Het verblijfsplan kan onderdeel zijn van of worden toegevoegd aan het D&R plan. Belangrijk is dat het verblijfsplan te allen tijde als afzonderlijk document kan worden gegenereerd. De gedetineerden is op de hoogte van de inhoud van het verblijfsplan en het D&R plan.

Inkomsten

ISD'ers krijgen over het algemeen bij binnenkomst het programma van de basis ISD geboden. ISD'ers waarvan op basis van de beschikbare informatie (o.a. adviesrapport van de reclassering en/of trajectconsult NIFP) en met instemming van de justitiabelen kan worden verwacht dat zij een re-integratietraject kunnen starten krijgen direct het programma van ISD traject geboden.

De eerste fase van detentie zal voor de meeste ISD'ers benut worden voor screening¹⁸, stabilisatie¹⁹, conditieverbetering, het bieden van structuur, verdiepingsdiagnostiek en waar nodig indicatiestelling voor de zorg.

Trajectbepaling

Op basis van alle beschikbare informatie wordt binnen vier weken een (concept-)verblijfsplan opgesteld²⁰.

Binnen acht tot twaalf weken wordt door een trajectbepaling het verblijfsplan, waarin het traject is opgenomen, bijgesteld. Dit gebeurt op basis van alle beschikbare en aanvullende informatie en in samenwerking met de netwerkpartners waaronder de gemeente.

Onder trajectbepaling wordt verstaan:

- a. Informatie uit het casusoverleg van het veiligheidshuis en het voorlichtingsrapport van de reclassering en overige beschikbare informatie worden besproken in een trajectbepalingsoverleg (TBO).
- b. De Sr. Casemanager inventariseert de problematiek rond de vijf basisvoorwaarden (huisvesting, inkomen, ID, schulden en de historie van het hulpverleningsaanbod), zoekt contact met netwerkpartners (gemeente, reclassering e.d.) en gaat in gesprek met de gedetineerde om hem te motiveren en stimuleren tot deelname aan een traject.
- c. Actuele diagnostiek van zorginstellingen wordt door het Psycho-medisch Overleg (PMO) opgevraagd evenals de uitkomsten van het trajectconsult NIFP om te beoordelen of verdiepingsdiagnostiek nodig is.
- d. Door de psycholoog wordt binnen tien weken na veroordeling psychologische tests afgenomen om mogelijkheden en beperkingen in beeld te brengen.
- e. Als er geen goed of recent beeld is van mogelijke psychiatrische stoornissen wordt door de psychiater nadere diagnostiek binnen tien weken na plaatsing in een ISD inrichting uitgevoerd.
- f. Zodra alle informatie beschikbaar is wordt er in een TBO waaraan reclassering en bij voorkeur ook gemeente deelnemen het traject vastgesteld.
- g. Na vaststelling van het traject wordt het verblijfsplan bijgesteld en gekoppeld aan het Detentie- en Re-integratieplan.

¹⁸ Met Screening wordt bedoeld het beoordelen van de aanwezigheid van alle relevante informatie t.b.v. de trajectbepaling.

¹⁹ Onder stabilisatie wordt verstaan het stabiel worden van psychiatrische stoornis en/of verslaving door detentiesetting, verstrekken van medicatie en het consequente gebruik daarvan. Verder wordt intensief gewerkt aan het verbeteren van de weerstand en het grensoverschrijdende gedrag.

²⁰ conform artikel 18a, eerste lid, van de Pbw

Het traject kan bestaan uit:

Intramuraal

- a. Ambulante zorg
- b. Gedragsinterventies
- c. Re-integratie-activiteiten

Extramuraal

- a. Plaatsing (op indicatiestelling van de NIFP) in een externe zorginstelling.
- b. Plaatsing in een begeleide of beschermde²¹ woonvoorziening met dagbesteding en/of ambulante zorg en/of ondersteuning.
- c. Zelfstandig wonen met dagbesteding en/of ambulante zorg en ondersteuning.

Daarnaast kan het voorkomen dat op basis van gedrag en observatie een ISD'er tijdens de maatregel een PPC-indicatie krijgt en (tijdelijk) overgeplaatst wordt naar een Penitentiair Psychiatrisch Centrum²².

D&R en Multidisciplinair overleg (MDO)

Binnen vier weken na binnenkomst van een gedetineerde in een inrichting voor stelselmatige daders wordt, zo veel mogelijk in overleg met hem, een D&R plan vastgesteld. Het verblijfsplan is hierin geïntegreerd of wordt hieraan toegevoegd.

De uitvoering van het D&R plan wordt tenminste eens in de zes weken geëvalueerd in het MDO, waarna bijstelling van het D&R plan plaatsvindt. Daarnaast adviseert het MDO over mogelijk vrijheden van de ISD'ers aan de vrijhedencommissie (VC).

Eigen verantwoordelijkheid van de justitiabelen

Een ISD'er kiest vrijwillig voor medewerking aan een re-integratietraject.

Zolang een ISD'er (moedwillig) niet bereid is mee te werken aan een traject, of wanneer niet aan de voorwaarde van het traject wordt voldaan krijgt hij een persoonsgericht programma binnen de ISD basis geboden. De ISD'er zal worden gestimuleerd en gemotiveerd tot gedragsverandering en/of het accepteren van zorg/begeleiding.

Re-integratie intramurale (gesloten) fase

De uitvoering van trajecten/gedragsinterventies e.d. vindt plaats op basis van het verblijfsplan en D&R plan. Afhankelijk van de intensiteit en de complexiteit van de problematiek wordt onderscheid gemaakt tussen een langer dan wel korter intramuraal gedeelte en de zorg-intensiteit tijdens de extramurale ten uitvoerlegging.

Re-integratie tussenfase

De overgang van de intramurale (gesloten) naar een extramurale fase kan door middel van de tussenfase geleidelijk verlopen. Conform het verblijfsplan kan de tussenfase opgestart worden. Dit zal gefaseerd plaatsvinden waarbij de ISD'ers, conform de D&R procedure, buiten de PI dagbesteding of behandeling volgt. Op basis van het traject kan, door tussenkomst van de Vrijhedencommissie (VC) ook (on)begeleid sociaal verlof plaatsvinden.

Tijdens de tussen fase wordt gedragsverandering gestimuleerd door te leren omgaan met vrijheden, verleidingen en de consequenties van verkeerde keuzes. De inrichtingen hanteren een duidelijk beleid voor toekenning van vrijheden en overtreding van de voorwaarden/regels die daaraan gesteld worden. Dit beleid staat o.a. beschreven in de PBW, het Drugs OntmoedigingBeleid (DOB) en vrijhedenbeleid.

²¹ Met een beschermde woonvoorziening wordt bedoeld een woonvoorziening waarbij 24 uur begeleiding aanwezig is.

²² Wanneer er sprake is van beheersproblematiek kan ook een tijdelijke overplaatsing naar de BPG plaatsvinden.

3.4 Menswaardigheid en zorg

Menswaardigheid

Kenmerkend voor het ISD regime is een omgeving te scheppen waardoor de justitiabelen worden gemotiveerd en gestimuleerd om mee te (blijven) werken aan een traject.

De motiverende omgeving wordt o.a. gecreëerd door:

- a. Het concentreren van ISD'ers op één afdeling met een ISD bestemming.
- b. De afdelingen bij voorkeur niet groter zijn dan 24 plaatsen en gespiegeld.
- c. Prikkelarm door een overzichtelijke groeps grootte bij gedrag beïnvloedende programmaonderdelen.
- d. Mocht het gebouwendijk noodzakelijk zijn om de ISD plaatsen te combineren met andere regimes, gebeurt dit bij voorkeur met een ander zorgregime en/of langgestrafte justitiabelen (>4 mnd.) en afdelingen niet groter zijn dan 24 plaatsen.
- e. Bij voorkeur zijn de activiteiten binnen het activiteitenprogramma niet gezamenlijk met justitiabelen uit een HvB georganiseerd.

Samenwerking met netwerkpartners

De verantwoordelijkheden van ISD inrichtingen richting netwerkpartners zijn:

- Het betrekken van netwerkpartners bij opstellen en uitvoering van het verblijfsplan.
- Het verstrekken van de daarvoor benodigde informatie.
- Het faciliteren van toegang van de netwerkpartners tot de ISD'er.
- Aansluiting op zorg van GGZ of gemeente (vooraf en achteraf).
- Realiseren van randvoorwaarden voor de extramurale fase.

De verantwoordelijkheid van netwerkpartners aan de ISD inrichtingen ligt op het gebied van:

- Tijdig verstrekken van informatie aan de inrichting.
- In de extramurale fase rapporteren van de ontwikkeling/voortgang van het traject.
- Voor ISD'ers binnen een klinisch traject moeten de vrijheden worden voorgelegd aan de VC.

Samenwerking binnen het netwerk van PI, gemeente, reclassering, zorginstellingen, OM e.d. is de basis voor de uitvoering van het traject. De ISD'er is verantwoordelijk voor het succesvol doorlopen hiervan.

Zorg

De basiszorg is de zorg die aan alle justitiabelen (dus ook ISD'ers) wordt geboden. Naast deze basiszorg wordt er binnen een ISD inrichting ook intensieve zorg verleend.

Basiszorg(algemeen)

De zorg is gericht op bejegening waarbij individuele persoonskenmerken leidend zijn. De zorg heeft als doel een bijdrage te vormen aan het persoonlijk welzijn, zowel in medisch als psychisch opzicht.

Intensieve zorg

De kenmerken van de doelgroep en het doel van de ISD maatregel vraagt om meer dan het verlenen van basiszorg. In een ISD inrichting wordt naast de reguliere basis zorg daarom ook intensieve zorg geboden. De intensieve zorg kenmerkt o.a. zich door²³:

- f. een geïndividualiseerd (zorg) traject waarbij psycholoog en psychiater, samen met overige PMO- en MDO- en netwerkpartners zijn betrokken;
- g. ambulante zorg;
- h. tijdige indicatiestelling voor plaatsing in een PPC of vervolgbehandeling;
- i. intensieve begeleiding aan justitiabelen door personeel;
- j. intensieve begeleiding over omgang met individuele justitiabelen aan personeel;
- k. intensieve contacten met netwerkpartners;
- l. continuïteit van zorg en doorzorg.

De te verlenen zorg is op maat.

23 Zwemstra JC, Bosch van der, D. (dec 2012) Best Practice Psychologische en Psychiatrische Zorg in ISD inrichtingen

3.5 Prestatie-indicatoren en bijbehorende acties

- % justitiabelen die zijn doorgeplaatst naar een PPC van het totaal aantal ingestroomde ISD'er per inrichting.
 - o Justitiabelen zijn op indicatie en volgens de geldende procedures doorgeplaatst naar de PPC.
 - o De doorplaatsing naar een PPC wordt door de inrichting waaruit deze ISD'er afkomstig is handmatig geregistreerd.
- % justitiabelen die zijn doorgeplaatst naar een externe vervolgvoorziening van het totaal aantal ingestroomde ISD'er per inrichting
 - o Justitiabelen zijn op indicatie en volgens de geldende procedures doorgeplaatst naar de externe vervolgvoorziening.
 - o De doorplaatsingen naar een externe vervolgvoorziening worden door de inrichting waaruit deze ISD'er afkomstig is handmatig geregistreerd.
- Gegronde klachten
 - o Justitiabelen en personeel zijn op de hoogte van de klachtenprocedure
 - o De klachten worden op basis van geldende procedures afgehandeld.
 - o De commissie van Toezicht is op de hoogte van het aantal gegronde klachten.
- Waardering door justitiabelen van de omgang met ZBIW'er
 - o Het personeel zorgt voor structuur, stabilisatie en een stimulerend en motiverend leefklimaat.
 - o De justitiabelensurvey wordt elke 2 jaar afgenomen.
 - o Uitkomsten van de justitiabelensurvey worden door het hoofdkantoor per afdeling aan de betreffende inrichting beschikbaar gesteld.
 - o Justitiabelen die een schaalscore van minimaal 3 heeft op een 5 puntschaal, ervaart de omgang met de ZBIW'er binnen de inrichting positief.
- De mate van hulpvaardige bejegening door personeel
 - o Het personeel past consequent motiverende bejegening toe.
 - o Justitiabelen worden voldoende betrokken en op de hoogte gesteld van hun verblijfs- en D&R plan.
 - o Verzoekbriefjes worden accuraat beantwoord
 - o De justitiabelensurvey wordt elke 2 jaar afgenomen.
 - o Uitkomsten van de justitiabelensurvey worden door het hoofdkantoor per afdeling aan de betreffende inrichting beschikbaar gesteld.
 - o Justitiabelen die een schaalscore van minimaal 3 heeft op een 5 puntschaal, ervaart de mate van hulpvaardige bejegening binnen de inrichting positief.
- Waardering van justitiabelen van het verblijfs- en D&R plan
 - o Justitiabelen zijn betrokken en/of mede-eigenaar van het verblijfs- en D&R plan.
 - o De justitiabelensurvey wordt elke 2 jaar afgenomen.
 - o Uitkomsten van de gedetineerdensurvey worden door het hoofdkantoor per afdeling aan de betreffende inrichting beschikbaar gesteld.
 - o Justitiabelen die een schaalscore van minimaal 3 heeft op een 5 puntschaal, waardeert zijn verblijfs-en D&R plan positief.
- % justitiabelen dat op basis van het regionaliteitsbeginsel in de juiste ISD vestiging verblijft van het totaal aantal ingestroomde ISD'ers.
 - o De selectiefunctionaris plaatst de veroordeelde binnen 7 dagen na veroordeling op een ISD afdeling, tenzij beroep wordt aangetekend tegen het vonnis, in beginsel in de regio waaruit hij/zij afkomstig is²⁴.
 - o Elke ISD inrichting registreert handmatig het aantal justitiabelen dat binnen een bepaalde periode niet volgens het regionaliteitsbeginsel in de juiste vestiging zit.

²⁴ Voor vrouwen en illegale strafrechtelijke vreemdelingen is hiervoor een landelijke bestemming.

4 Extramurale fase (Resocialisatie, menswaardigheid en zorg)

Succesbepalende factoren	Prestatie-indicatoren (nummer)	INK-veld
Uitvoering Persoonsgerichte aanpak	Aantal time-out plaatsingen vanuit de extramurale fase in een ISD inrichting	8
	Aantal terugplaatsingen vanuit de extramurale fase in een ISD inrichting	8

4.1 Intensiteit van het processen Resocialisatie, Menswaardigheid en Zorg

In zeer sterke mate gericht op resocialisatie en op intensieve mate gericht op menswaardigheid en zorg.

4.2 Omschrijving extramurale fase

Het laatste gedeelte van de maatregel kan buiten de Penitentiaire Inrichting (PI) (extramuraal) ten uitvoer worden gelegd²⁵. Het verblijfsplan voor deze extramurale fase wordt vastgesteld door de directeur en het college van burgemeester en wethouders²⁶. De selectiefunctionaris (Sf) beslist over plaatsing buiten de inrichting in de laatste fase op grond van een advies van de directeur en het college van B&W²⁷.

De extramurale fase heeft tot doel om afhankelijk van de problematiek van de ISD-er:

- De ISD'er te leren omgaan met zijn stoornissen, verslavingen en /of verstandelijke beperkingen en/of andere problemen;
- dan wel deze problematiek te beheersen;
- en/of te re-integreren in de samenleving.

4.3 Resocialisatie extramurale fase

Tijdens de extramurale fase wordt het verblijfsplan buiten de PI uitgevoerd. Het betreft dan:

- Plaatsing (op indicatiestelling van de NIFP) in een externe zorginstelling.
- Plaatsing in een begeleide woonvoorziening met dagbesteding en/of ambulante zorg en/of ondersteuning.
- Zelfstandig wonen met dagbesteding en/of ambulante zorg en ondersteuning.

De geïndiceerde (ambulante) zorg wordt door Justitie ingekocht en gedurende de duur van de ISD maatregel dus ook door Justitie gefinancierd.

De verantwoordelijkheid voor voorzieningen tijdens de extramurale fase van de ISD maatregel buiten de PI ligt bij het college van Burgemeester en Wethouders (college v B&W) ²⁸. Het gaat hierbij met name om de basisvoorzieningen: inkomen, vrijwillige en/of betaalde arbeid en/of dagbesteding, begeleiding en/of ondersteuning en huisvesting. Deze verantwoordelijk wordt gecontinueerd na het einde van de justitiële titel.

Om die verantwoordelijkheid in te vullen is samenwerking en afstemming essentieel en noodzakelijk en worden hierover afspraken gemaakt tussen de directeur van de PI en de gemeenten²⁹.

²⁵ art. 44d, derde lid, van de PM

²⁶ art. 44g, eerste lid, van de PM

²⁷ art. 44l, eerste lid, van de PM

²⁸ art. 38o, derde lid, van het WvS, art. 44e, tweede lid, van de PM en art. 44f, tweede lid, van de PM

²⁹ art. 44f, eerste lid, van de PM

De start van de extramurale fase zal conform het MDO en VC procedure in gang gezet worden. De sr CM plaatst de ISD-er op de agenda voor het MDO om de invulling van en de voorwaarde bij de extramurale fase te bespreken. Dit vindt plaats na afstemming met betrokken netwerkpartners (gemeente, reclassering, zorginstellingen e.d.). Het MDO adviseert de VC. Gaat de VC akkoord met overplaatsing, dan wordt door Back-office (BO) een selectiebesluit opgemaakt en naar SF gestuurd. Het Front Office stuurt de aanvraag Toezicht 3RO naar Reclasseringsbalie³⁰. De selectiefunctionaris(SF) beslist over plaatsing buiten de inrichting in de extramurale fase op de grond van een advies van de directeur en het college van B&W³¹. De SF maakt de selectiebeslissing definitief waarin voorwaarden voor het verblijf buiten de PI worden opgenomen. Indien een programma wordt aangeboden, wijst de directeur voor de betrokkene een trajectcoördinator aan³².

De taken van de traject coördinator zijn³³:

- a. ISD-er gedurende het gehele verblijf (inclusief de extramurale fase) te begeleiden;
- b. toezicht uitoefenen op het naleven van de afspraken, op het voldoen aan de voorwaarden voor deelneming aan het programma
- c. over het verblijfsplan te rapporteren en te adviseren aan de directeur en, wat de laatste fase buiten de inrichting betreft, ook aan het college v B&W;
- d. verbindingen te leggen tussen de instanties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het programma.

Indien een zorgindicatie is afgegeven kan de ISD-er tijdens de extramurale fase in een kliniek of begeleide of beschermde woonvoorziening worden geplaatst³⁴. Bij een kliniek of beschermde woonvoorziening zal het verlof- en vrijhedenbeleid wat voor deze ISD-er van toepassing is via de sr CM worden voorgelegd aan de VC van zendende ISD inrichting ter informatie en goedkeuring. De ISD-er kan ook geplaatst worden naar "zelfstandige" huisvesting, afhankelijk van het verblijfsplan en het advies van de VC kan door de Sr. CM elektronische controle (EC) worden aangevraagd.

In de extramurale fase kan een ISD-er tijdelijk of definitief worden teruggeplaatst in de ISD inrichting (startend met een programma ISD basis) of een PPC als:

- Hij/zij zich niet houdt aan de gestelde voorwaarden;
- Hij/zij wordt verdacht van een (nieuw) strafbaar feit;
- Het zorg- en/of beveiligingsniveau van de behandelinstelling niet toereikend is
- De behandelrelatie zodanig verstoord is dat voortzetting van de behandeling niet meer mogelijk is.

Voordat de directeur de selectiefunctionaris adviseert over een tijdelijke terugplaatsing (time-out/max. 14 dagen) of een definitieve terugplaatsing wint de directeur het oordeel van het college v B&W en de trajectcoördinator en/of reclassering in³⁵.

De beschikbaarheid van een plaats in de ISD inrichting wordt door de ISD inrichting van herkomst gegarandeerd.

Er wordt onderscheid gemaakt in een tijdelijke terugplaatsing (een time-out) en een definitieve terugplaatsing. Soms kan na een tijdelijke terugplaatsing (max 14 dagen) het extramurale traject succesvol worden voortgezet³⁶. Met de kliniek of zorginstelling moet van te voren zijn afgesproken (schriftelijk) wat de instelling zelf doet bij overtredingen van de voorwaarden en wanneer iemand een tijdelijk of definitief wordt teruggeplaatst.

De trajectcoördinator (nu zijnde reclassering als toezichthouder) is verantwoordelijk waar het gaat over naleving van de voorwaarden. De trajectcoördinator houdt toezicht op de uitvoering van de extramurale fase en rapporteert de directeur van de PI zes wekelijks schriftelijk en/of mondeling over het verloop van de uitvoering van het verblijfsplan en eventuele ontwikkelingen en/of onregelmatigheden.

³⁰ Vaak wordt toezicht eerder aangevraagd opdat de toezichthouder al tijdens detentie start met gesprekken.

³¹ art. 44l, eerste lid, van de PM

³² art. 44k van de PM

³³ art. 44k van de PM

³⁴ Plaatsing in een gesloten instelling wordt ook extramuraal genoemd.

³⁵ art. 4m, tweede lid, van de PM

³⁶ Met de zorginstellingen zijn afspraken gemaakt over het terugplaatsingsbeleid conform de brief kortdurende terugplaatsing vanuit behandel instellingen naar het GW, met nr. 5611101/09/DJI

Verblijft de ISD-er in een externe zorgvoorziening voor klinische behandeling, dan kunnen vrijheden in het kader van zijn behandeling gewenst zijn. Deze vrijheden worden met toestemming van de directeur van de PI verleend.

Bij een PPC indicatie verblijft de ISD-er in het PPC. Wanneer een extramurale fase wordt bepaald naar een kliniek blijft de gedetineerde onder verantwoordelijkheid van het PPC en dus ingeschreven in het PPC. Eventuele verzoeken tot terugplaatsing of een wel time-out worden dan ook aan het PPC gericht en niet aan de ISD inrichting.

Ook gedurende de extramurale fase kan de rechter de noodzaak tot voortzetting van de maatregel beoordelen, zo vaak als deze daartoe noodzaak ziet. Daarnaast kan de ISD inrichting, de veelpleger of diens raadsman een verzoek voor een tussentijdse beoordeling indienen bij de rechtbank³⁷.

De directeur en het college van burgemeester en wethouders voeren de evaluatie uit van het verloop van het verblijf buiten de inrichting in de extramurale fase³⁸.

Wanneer de ISD maatregel en dus de justitiële titel eindigt, schrijft de sr. CM een eindrapport t.b.v. de overdacht aan de gemeente.

4.4 Menswaardigheid en zorg extramurale fase

Menswaardigheid

Ook tijdens de extramurale fase streeft DJI ernaar om samen met haar netwerkpartners een omgeving te scheppen waardoor de justitiabelen worden gemotiveerd en gestimuleerd om mee te (blijven) werken aan een traject.

Zorg

Een ISD'er in de extramurale fase dient de zorgverzekering weer te activeren. De in de maatschappij geldende regelgeving omtrent zorg(verzekering) geldt daarmee ook voor de ISD'er in de extramurale fase. Uitzondering hierop is de forensische zorg(op indicatie klinische dan wel ambulante zorg of beschermd wonen) die gedurende de justitiële titel door Justitie wordt bekostigd.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de te leveren zorg ligt bij de betreffende zorgverlener.

Als er sprake is van forensische zorg en de maatregel eindigt gaat deze zorg over in reguliere zorg. Hierbij moeten er tijdig afspraken gemaakt worden tussen gemeente en zorgverzekeraar over de continuïteit van deze zorg. Dit is een zeer complex proces waarbij de financiering en communicatie tussen twee verschillende domeinen plaatsvindt: veiligheid en sociaal domein. De sr CM zal tijdens de maatregel hiervoor tijdig voorbereidingen moeten treffen en de netwerkpartners tijdig moeten informeren.

4.5 Prestatie-indicatoren en bijbehorende acties

- Aantal time-out (tijdelijke, max 14 dagen) plaatsingen vanuit de extramurale fase in een ISD inrichting
 - o Justitiabelen kunnen om een aantal redenen door middel van een time-out vanuit de extramurale fase in een ISD inrichtingen worden teruggeplaatst:
 - Hij/zij zich niet houdt aan de gestelde voorwaarden;
 - Het zorg- en/of beveiligingsniveau van de behandelinstelling niet toereikend is;
 - De behandelrelatie zodanig verstoord is dat voortzetting van de behandeling niet meer mogelijk is.
 - o Time-out plaatsing vindt conform de geldende procedures plaats.
 - o Registratie van het aantal time-out plaatsingen vindt binnen de ISD inrichting handmatig plaats.

³⁷ art. 38s, eerste lid, van het Wsr.

³⁸ art. 44q, eerste lid, van de PM

- Aantal terugplaatsingen vanuit extramurale fase in een ISD inrichting
 - o Justitiabelen kunnen om een aantal redenen door middel van een definitieve terugplaatsing vanuit de extramurale fase in een ISD inrichtingen worden geplaatst:
 - Hij/zij zich niet houdt aan de gestelde voorwaarden;
 - Hij/zij wordt verdacht van een (nieuw) strafbaar feit;
 - Het zorg- en/of beveiligingsniveau van de behandelinstelling niet toereikend is;
 - De behandelrelatie zodanig verstoord is dat voortzetting van de behandeling niet meer mogelijk is.
 - o Definitieve terugplaatsing vindt conform de geldende procedures plaats.
 - o Registratie van het aantal terugplaatsingen vindt binnen de ISD inrichting handmatig plaats.

5 Personeel

De complexiteit van de doelgroep met een intensief zorggehalte en de hoge mate van weerstand en grensoverschrijdend gedrag van ISD'ers stelt hoge eisen aan de kennis, scherpzinnigheid en vakmanschap van het personeel. Zij moeten voldoende vaardigheden op het gebied van motiverende en stimulerende begeleiding bezitten en de-escalerend kunnen optreden om de veiligheid en leefbaarheid in de inrichting te waarborgen.

Het stimuleren en motiveren van de ISD'ers voor deelname aan re-integratie activiteiten en gedragsveranderingen is kenmerkend voor de ISD. Om dit te creëren zet DJI in op intensieve individuele begeleiding door (medior en senior) ZBIW'ers (MBO c.q. HBO opgeleid), Sr Casemanagers en andere professionals voor het voeren van individuele (mentor-, hulpverlenings-) gesprekken, het aanbieden van dagbesteding, het bieden van structuur, zorgen voor stabilisatie en medische zorg. Daarnaast vindt screening, diagnose en indicatiestelling voor zorg door (externe) gedragskundige experts (psychologen en psychiaters) plaats. Deze persoonsgerichte aanpak wordt vormgegeven door in samenwerking met netwerkpartners middels trajectbepaling op individuele basis te kijken naar aanknopingspunten voor gedragsverandering en een reële kans op recidivevermindering. Het vastgestelde traject (voor de intra- en extramurale fase) wordt beschreven in een individueel verblijfsplan.

De uitvoering van het individuele verblijfsplan bestaat over het algemeen uit een intramurale (gesloten) fase, een tussenfase waarin men op een geleidelijke manier leert omgaan met vrijheden buiten de inrichting en een extramurale fase waarbij men buiten de inrichting verblijft. Tijdens het intramurale (gesloten-) en tussenfase is begeleiding door DJI personeel noodzakelijk en heeft de Sr. CM veelvuldig contacten met verschillende netwerkpartners. Hierdoor wordt de overdracht van de intra- naar de extramurale fase, waarbij de verantwoordelijkheid en de uitvoering voornamelijk bij de netwerkpartners ligt, goed en volledig vormgegeven. Tijdens de extramurale fase fungeert de sr. Casemanager als intermediair tussen de directeur van de PI, college van B&W, reclassering, zorginstelling en waar nodig andere netwerkpartners en is deze functionaris betrokken bij het proces van time-out en terugplaatsingen.

Het bieden van de juiste begeleiding en het creëren van een stimulerend en motiverend leefklimaat met intensieve zorg vraagt, naast de benodigde competenties uit de functieprofielen, ook kennis van de (zorg) problematiek van deze doelgroep. De verplichte ISD basis opleiding voor de ZBIW'er (medior en senior) en de sr. Casemanager zorgt een juiste basis. Verder wordt de kennis op peil gehouden door interne klinische lessen over complexe ziektebeelden en psychopathologie verzorgd door psycholoog of psychiater. Daarnaast kan de diversiteit van de doelgroep vragen om bijscholing over de omgang met andere (psychiatrische) aandoeningen, (verslavings-)gedrag en/of (licht) verstandelijke beperkingen en is periodieke intervisie van ZBIW'ers en sr. casemanagers van belang.

Afkortingenlijst

3RO	- 3 ReclasseringsOrganisaties
B&W	- Burgemeester en Wethouders
BO	- Back Office
BPG	- Beheers Problematisch gedetineerden
BVJ	- Basisvoorziening Justitiabelen
COR	- Centrale Ondernemeningraad
D&R plan	- Dententie en Re-integratieplan
DJI	- Dienst Justitiële Inrichtingen
DOB	- Drugs Ontmoedigingsbeleid
DPMO	- Directie Personeel, Management en Organisatieontwikkeling
DT&V	- Dienst Terugkeer&Vertrek
FO	- Front Office
GGZ	- Geestelijke Gezondheidszorg
GW	- Gevangeniswezen
HBO	- Hoger Beroeps Onderwijs
ISD	- Inrichting voor Stelselmatige Daders
ISD'er	- Iemand waaraan de ISD maatregel is opgelegd
JZ	- Juridische Zaken
MBO	- Middelbaar Beroeps Onderwijs
MDO	- Multi Disciplinair Overleg
MDPO	- Multi Disciplinair Portefeuillehouders Overleg
NIFP	- Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie
OM	- Openbaar Ministerie
Pbw	- Penitentiaire beginselenwet
PI	- Penitentiaire Inrichting
Plv.	- Plaatsvervangend
PM	- Penitentiaire maatregel
PMO	- Psycho Medisch Overleg
PPC	- Penitentiair Psychiatrisch Centrum
RC	- Rechter Commissaris
Risc	- Risico diagnose Instrument
RSPOG	- Regeling Selectie, Plaatsing en Overplaatsing Gedetineerden
SBF	- Succes Bepalende Factoren
Sf	- Selectiefunctionaris
Sr. CM	- Senior Casemanager
TBO	- Trajectbepalingsoverleg
VC	- Vrijhedencommissie
Vris	- Vreemdelingen in strafrecht
WsR	- Wetboek van Strafrecht
ZBIW'er	- Zorg- en Behandel Inrichtingswerker
ZM	- Zittende Magistratuur